

klopedija podajala nauk o slovanskih jezikih iz preteklosti in sedanosti, o slovanskih slovstvih in umetnostih, o zgodovini omike, o narodopisu. Slovanska enciklopedija bode obširna kakor je obširen slovanski svet in se bode izdala v ruskem jeziku. Zalagateljica bode ruska znanstvena akademija.

Število izdanih knjig v Petrogradu. Za pol leta (od 1. januarja do 1. julija) lanskega leta se je izdalo v Petrogradu veliko število knjig: pod 1699 naslovi 7,572.220 iztisov. Omeniti treba, da Petrograd, kar se tiče tiskovnih razmer, stoji v Rusiji na prvem mestu. Izmed tega števila knjig je izšlo: leposlovnih 1,977.911 izt. (Na izdajo Gogolovih spisov pripada 1,070.100 izt.). Znanstvene knjige so izšle v 3,348.142 izt. Knjige za ljudske šole so izšle v 1,633.993 izt. Drugih knjig je izšlo 438 v 1,236.167 iztisih.

Nietzsche v Rusih. „Ruskoje Bogatstvo“ je objavilo Gelbrotov članek „Nietzsche in Gorkij“, v katerem primerja pisatelj nazore ruskega leposlovca in znanega nemškega filozofa. „Mir božji“ je objavil podoben članek Kejzinov „Dostojevskij in Nietzsche“.

P. Angelo Secchi.

(Konec.)

Na stari zvezdarni je postavil Pij IX. magnetiški observatorij. Veliko truda je stalo, da so odstranili iz poslopja vse železo, ki vpliva na magnet, in vse nadomestili z lesom. Pij IX. je ponudil Secchiju v znanstvene poizkuse 40 milj dolgo žico, s katero je opazoval neutrudljivi učenjak, kako električni toki vplivajo na magnet. Njegova največja zasluga pa je njegov meteorograf. Meteorograf je orodje, ki samo od sebe od minute do minute piše na papir zračni tlak, temperaturo in množino vlage. Česar bi deset opazovalcev ne storilo, opravi meteorograf sam. Secchijeva iznajdba je bila razstavljena na pariški razstavi. Na razstavi so mu priznali veliko zlato svetinjo, ki mu jo je pripel na prsi Napoleon III. v navzočnosti avstrijskega in braziljanskega cesarja, belgijskega in pruskega kralja. Napoleon ga je imenoval častnikom častne legije, v Braziliji je dobil za izvenredno iznajdbo svetinjo zlate rože.

Če hoče zvezdoznanec opazovati solnce, mesec in zvezde, in določiti na nebu, kje stojé, mora tudi vedeti, kje na zemlji stoji njegova zvezdarna. Tudi Secchi je natanko hotel določiti kraj svoje zvezdarne. Že njegov prednik Boscovich je meril meridijan ob rimski cesti Via Appia. Secchi je njegovo delo nadaljeval in v šestih mesecih dovršil. Vsled tega so ga leta 1868. poklicali celo v komisijo za merjenje meridijana v srednji Evropi.

Secchijeva učenost je jela sloveti po vsem svetu. Laška vlada bi ga bila rada pridobila zase. Ponujala mu je mesto profesorja astrofizike in meteorologije na rimski univerzi „Sapienza“, kar je pa značajni Secchi odklonil. Ponujali so mu vodstvo nad vsemi

lašкими zvezdarnami, obljubovali mu celo senatorsko čast. A Secchi se ni dal vjeti v framasonske zanjke. Zato ga je jela vlada sovražiti in praganjati. Vlada, ki je oropala papeža njegovih dežel, ki je zaprla samostane in pregnala redovnike, tudi ni prizanesla jezuitom v rimskem kolegiju. Polastila se je poslopja, dovolila jim je pa stanovati v temnem skrajnem delu, kjer je imel Secchi svoj magnetiški observatorij. A tako ni smelo in ni moglo ostati dolgo časa. Framasoni so iskali povoda, da bi jezuite iztirali. Povod so kmalu našli.

L. 1872. je bila v Parizu mednarodna konferenca, ki naj bi določila metersko mero. Secchi, največji učenjak, se je te konference udeležil in se je imenoval zastopnika papeževe vlade. Laška vlada se je čutila užaljeno in je zahtevala, naj se Secchi izključi iz konference. Učenjaki svojega tovariša niso mogli tako žaliti in so vplivali na Secchija, da se je imenoval zastopnika apostolskega stola. S tem pa laški fanatiki niso bili zadovoljni in so svojo zahtevo ponovili. To je komisiji vendarle jelo presedati: da je bil mir, so izključili italijanske zastopnike.

Tega udarca ohola laška vlada ni mogla pozabiti. Začela je praganjati Secchija. Izključili so ga iz akademije „dei Nuovi Lincei“. To akademijo je obnovil Pij IX., in Secchi ji je več let predsedoval. Pijemontezi pa so se polastili njenega premoženja in akademijo spremenili v kraljevo akademijo; Secchija in druge njemu zveste ude so izključili. Bil je Secchi tudi ud družbe „Collegio filosofico“. Kot tak je imel pravico do pokojnine, katero pa mu je laška vlada odrekla.

L. 1873. se je začelo za Secchija novo trpljenje. V zbornici so predlagali zakon, naj se jezuitje razdružijo. Zakon je bil sprejet. Vlada se je polastila celega poslopja rimskega kolegija in premoženja in je jezuite s silo iztirala. Pijemonteški biriči so vdrli tudi v zvezdarno, a Secchi se jim je odločno uprl. Nad tem nasilstvom se je zgražala vsa omikana Evropa. Vlada se je zbala in je Secchiju dovolila, da sme ostati, a v kakšni službi? Bil je ločen od svojih tovarišev, vodja papeževe zvezdarne se ni smel imenovati, tega bi vlada ne prenesla, uradnik pijemonteške vlade pa Secchi ni hotel biti. Vdal se je usodi in mirno trpel v svojem srcu. Pustili so mu le še magnetiški observatorij, zakaj vladó je bilo vendar le sram, slavnega nčenjaka s silo iztirati in ga brez kruha postaviti na cesto. Le Evropi se je zahvaliti, da je Secchi umrl v Rimu in ni trpel v pregnanstvu.

V tem trpljenju je iskal tolažbe le še v mislih na smrt. Vsled naporenega dela, bridkosti in žalosti so jele pešati njegove moči. Skrb, kaj bo z zvezdarno po smrti, mu ni dala miru. L. 1876. je začel tožiti svojim prijateljem, kako hitro mu pešajo oči in ginejo telesne sile. Vsa večja dela je moral prepustiti svojim tovarišem; on jih je le še nadziral. A